

sprejele, so sledeče: 1. Pismo do njih Veličanstva, v katerem izrečejo Primorci svojo udanost in zvestobo do cesarja in Avstrije, ter protestujejo zoper izdajstvo in hujskanje one laške stranke, ktera hoče Primorje od cesarstva odtrgati. 2. Sklepi za združenje cele Slovenije, in kako bi se naj pospeševalo narodovo blagostanje in gospodarstvo. 3. Tirjatev slovenskih šol za tržaško okolico ter šol za Istro, kjer še jih v mnogih krajih pomanjkuje. 4. Vlada naj na bolji način, kakor zdaj, skrbi za pogozdenje goličav na Krasu in v Istri. Do vrha je navdušenje prikipel, ko je na koncu prebral tajnik društva „Edinosti“ 32 telegramov iz raznih slovenskih krajev (eden tudi od dr. Bleiweisa, dva od Mozirskih rodoljubov, eden od „Sl. Gospodarja“ v Mariboru), kteri so nam doneli pozdrave od daljnih milih bratov. Po taboru je trajalo petje v pozno noč. Lahoni v Trstu pa so se ta večer neki vsi poskrili, ker je nekdo raztrosil glas, da prilomasti na tisoče Slovencev nad njih. A miren Slovenec ni razsajavec, — naj vlada izdajcem odbije rogove!

Iz Celja. († Ferdo Kočevar.) Nemila smet nam je pokosila zopet vrednega sina majke Slave: navdušeni Slovence in naš pisatelj g. Ferdo Kočevar rojen v Zalcu poleg Celja je v 46. letu svoje starosti 11. oktobra t. l. vmrl v Feldhofu pri Gradcu. Komu je neznan „Mlinarjev Janez, slovenski junak ali vplemenitenje Teharčanov“? „To delo, ktero je ranjki Ferdinand l. 1859. spisal, so naši časopisi hvalili in grajali, nekteri zmerno in krotko, drugi zopet strastno in gujevno, potem pa so zaprli pisatelju pot javnega odgovora, da je bil primoran, v zagrebških „Narodnih Novinah“ se oglasiti zoper pretresovavec ter se potegniti za svoje poštenje“. Tako so pisale „Novice“ v 1. listu l. 1860. — Zraven tega je spisal drugo knjigo, ktero je družba sv. Mohora l. 1872 izdala, namreč: „Kupčija in obrtnija, denar in blago. Iz nekega pisma do svoje sestre v Celju sprevidim, da je ranjki iz Zagreba (kjer je opravljal, če se ne motim, službo pregledovalca pri državnem knjigovodstvu) odpisoval v „Slov. Narod“ pod znamenjem p, ravno tako je tudi dunajski katoliško-konservativni list „Vaterland“ dobival iz njegovega peresa svoje dopise pod čerko: K. V rokopisu je zapustil: etimologično razpravo, spisano v nemškem jeziku. Skušal je namreč dokazati, da vse besede, ki imajo v svojem stebelu enaki glas, si morajo tudi v pomenu enake biti. V predgovoru k tej razpravi piše, da je l. 1870 o tem predmetu v slov. jeziku nekaj priobčil. Znajšla sta se dva presojevalca, eden in sicer jezikoslovec, je djal, da to, kar sem spisal, je pustna burka; drugi pa, nestrokovnjak, je sodil, da to je ženijalna misel. (Rokopis shranjuje sestra ranjkega v Celju). To poslednje njegovo delo mu je tudi gotovo življenje prikrajšalo. Ranjki Ferdinand, ki je slovensko svojo domovino tolikanj ljubil, vendar tega ni dosegel, da bi nje-

govo truplo počivalo v domači zemlji! Priporočamo ga Slovincem in našim bratom Hrvatom, v hvaležen spomin!

Od zgornje Kungote pri Mariboru. Tukaj so predpretečeno nedeljo nekdanji naš župnik in zdaj v pokoju živeči č. g. Jož. Bohanec obhajali zlato sv. mešo. Obilna množica ljudstva je prišla redke slovesnosti se udeležiti. Ali tudi tatovi so isti teden hoteli veselico imeti. Precej drugi večer ulomili so v klet Wiesthalerjeve gostilnice in odnesli polovico ondi hranjenega svineta, ter okoli 20 funtov zabela. Vendar tega jim je menda še premalo bilo, v petek večer pridejo še v farovž iskat ostankov od zlate gostije. Najšli so sicer le malo v shrambi, kamor so strli, odnesli pa vendar ves svinjski in masleni zabel, kolikor ga je župnik imel. Videti je, kakor bi dendenešnji tatvina se štela med proste obrtnije (freies Gewerbe). Vsaj pa si zreli tički lahko mislijo, poleg ruske prislovice: Nebo visoko, a žandarji daleko. Jaz menim, da je sedaj v Bosni občna varnost bolj oskrbljena, kakor pri nas doma!

Iz Hotinjevesi pri Mariboru. Nesrečni posestnik Paul Kamšek (ne Ramšek, kakor je bilo v zadnjem „Slov. Gosp.“) bil je uže pred 3 leti enkrat v Grački norišnici. Ker so ga ondi nekoliko ozdravili, ga je njegov oče v Frauheimu na svoje posestvo v Hotinjivesi oženil. Meseč dni pred nesrečno smrtjo se mu je pa zopet začela pamet mešati in je res v svoji blaznosti najprej si žile na rokah prerezal in poznej se obesil. Bog mu bodi milostljiv! Nekateri gospodarji imajo navadno v jeseni po deteljiščih pasti in pravijo, da po mrazu umorjena detelja živini ne škodi. Pogosto pa temu ni tako. Če ni salmijaka brž pri rokah, pomaga, pravijo, tudi petrolej? Nekemu kmetu je napibnilo 3 vole, in ker ni imel druge pomoči, vlijl je v vsakega $\frac{1}{8}$ litra petroleja in otel jih je pogina!!

Iz Šaleške doline. Naša sicer majhna pa lepa dolinica se je letos prav dobro obnesla: dala je nam dovolj žita, korenja, repe, sočivja, vsake baže sadu in tudi vina so ljudje več dobili nego so pričakovali. Krompirja ni bilo nič kaj veliko in še, kar ga je, je voden, slab. Marsikateri kmetič se bode letos oddahnil in bodisi z vinom, pšenico, tolcekom ali pa z živino zaostale davke in v preteklih dveh letih narejene dolge bolj lahko plačal. Koliko ložeje bi pač tukajšnje ljudstvo shajalo in se živelo, ko bi le nekoliko bolj na sadje in trtorejo gledali in svoje vinograde zboljševalo in s pridelki umnejše ravnalo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sedaj vidimo, da nesrečni dualizem ne sodi za Avstrijo; ne kaže, da bi v cesarstvu samo Nemci in Magjari kaj veljali, drugi narodi, zlasti slovanski, pa se za dveri postavljali ali na steno pritiskali; hrabra naša vojska je slavno storila konec turškemu nasilstvu in zasela Bosno in Hercegovino, nepokritih stroškov je takaj

še 25 milijonov. Toda ustovoverni Nemci in Magjari nečejo Avstriji pomagati do Bosne in Hercegovine; čejo, da se deželi sultanu vrnete, naša vojska skliče domov in mislijo to doseči z tem, da državni zbor na Dunaji pa tudi v Budimpeštu ne dovoli novih 25 milijonov za poseđenje turških dežel. To pa utegne mero ustavovernih in magjarskih grehov proti Avstriji do vrha napolniti. Videti namreč je, da so cesar trdno sklenili Avstrijo povečati z turškimi deželami, doma pa mir in spravo med vsemi narodi in deželami hitrej ko mogoče dognati. Ker se temu državna zbora upirata, utegnejo priti ministri, ki bodo obadva razpustili in na celo novi podlagi razpisali nove volitve. Odločba mora brž nastopiti, kajti 7. nov. so sklicane delegacije in tedaj je treba, da pred nje stopijo novi ministri. Ali Depretis jih je do sedaj na Dunaji med liberalci zapstoj iskal, čeravno je to od cesarja dobil naloženo, v Budimpeštu pa hočejo poslanci Tiszaja celo na tožno klop djati, zakaj je privolil v marširanje v Bosno. Zmešnjava je pri dosedanjih liberalnih gospodih res velika, še večji pa strah sladko gospodstvo zgubiti, to tem bolj, ker je česki vodja dr. Rieger prišel na Dunaj, kder skuša vse proti ustavovercem in Magjarom združiti, tudi Poljaci so se mu začeli bližati. Naši turkoljubi so torej imeli prav, ko so se bali, da jim bo Bosna in Hercegovina še vrat zavila! Bog daj!

Vnanje države. Rusi so hteli vse Bolgare v eno knježevino združiti, a turkoljubi temu niso privolili in Rusiji žugali z vojsko, Rusi so odnehali, med tem pa Bolgare marljivo zbirali in orožali in sedaj 18. okt. je teh kakih 24.000 mož z 24 kanoni vdrlo v Macedonijo tamošnjih svojih bratov otet in velikej Bolgariji pridobiti; nže so pobili 3 bataljone Turkov in 8 turških vesi požgali, približali Seresu na jugu in pretijo razdreti železnico od Mitrovice v Solun; glavno zbirališče imajo v Kostendilu, kder je 10 kanonov in 6000 angleških pušek založenih, poveljniki so Petko, Bogušič in Ivan Mlinov, mnogo ruskih oficirjev in prostovoljcev jim pomaga. Turški sultan je hipoma iz Azije poslal 15.000 mož, ob enem pozivlja vse Turke v Macedoniji na boj proti kristijanom; strašne reči se pripravljajo. Tudi je sultan od Angleža naščuvan Ruse obdolžil, da so vsega krivi. Vsled tega kipi srd med Rusi in Angleži tako, da so ruski oficirji v Burgasu angleškega konzula grdo natepli. Dalje so Rusi novih 60.000 mož začeli iz Odese prevažati v Bolgarijo in v Besarabiji stoji general Nikitin z 30.000, vsak trenutek pripravljen odrinoti. Carigradu, kder stoji 105.000 Turkov, so se Rusi zopet bliže pomeknoli pa tudi Angleži z svojimi ladijami. Angleži iščejo zaveznikov, mledvajo v Parizu, v Rimu, Berolinu, najrajše bi pa Avstrijo pridobili; do sedaj zapstoj in mogoče je, da bodo mogli Turka pustiti Rusom ali pa pričeti vojsko. Afganistanci držijo z Rusi in se An-

gležem močno grozijo, ti hočejo v spomladi z 4 vojskami mahnuti na Afganistan, kder pa utegnejo trčiti zopet na — Rusa! Po Nemčiji hudo razsaja policija zoper socialiste, vse liste jim je pobrala, tiskarne zaprla, društva prepovedala; srditi socialisti pa dopošiljajo pisma cesarju, da ga bodo ubili, jega in vso rodbino! Na Španijolskega kralja Alfonsa je nek socialist iz pištole na ulici vstrelil pa ga ni zadel; mož je brez strahu zločinstvo obstal. V Severni Ameriki je strahovit vihar 500 hiš in 20 cerkva poškodil in mnogo ladjij potopil. V Egiptu je reka Nil železniški jez predrla in grozno povodenj pouzročila, 8 milijonov je škode, 300 ljudi mrtvih!

Bosna in Hercegovina. Ta teden bila je blizu Višegrada mala praska z turškimi razbojniki, 200 bilo jih je zajetih. General Filipovič ostane v Sarajevu, tudi njegov namestnik nadvojvoda Witttemberg pride tje. Begunci se vračajo od vseh krajev, tudi iz Turškega. Mnogo naših vojakov je odšlo že domov. Šesta divizija in naš regiment Hartung je Sarajevo zapustil 27. okt. Zasedenje Bosne in Hercegovine nas stane l. 1878 kakih 100 milijonov, vojakov je palo 4786 mož t. j. 3885 ranjenih in 235, od kojih nihče nevé kam so prišli. Največ je trpel regiment primorskih Slovencev 22. reg. Weber, namreč 377 mož, Belgier samo 21 in Hartung 41, potem 9. bataljon lovcev 60 in 27. bataljon 63. Koroški regiment Marojčič je zgubil 43 mož. Zgube pred Bihačem in v Krajni še niso vštete!

Za poduk in kratek čas.

Zasedenje Hercegovine.

V. Bilo je 20. avg. precej rano, ko so glasovi od brigade Schludererjeve došli generalu Jovanoviču z poročilom, da stoji na višinah pri Črnicah pred turškimi vstaši, ki držijo v svoji oblasti goro Kremenac, Lokvačke vrhe, gradove in poslopja Hamze Rizvan bega ter tako pot v Stolac zapirajo. Število sovražnikov so cenili na kakih 5000 mož. Okoli 2. ure popoldne ste se obedve brigadi pri Črnicah združile in Turke pregnale iz Lokvačkih vrhov, kder so naši mnogo Turkov ubili in vse hiše užgali, iz katerih se je v nje streljalo. Proti večeru so potem naši dobili prost razgled na Kremenac gorovje in Rizvan-begova poslopja. Uvidevši važnost Kremenac gore prasneta še isto večer 3. bataljon Tirolecev in 33. bataljon nad njo, preženeta Turke in se ondi utaborita, za njima pridrapljajo še kanonirji z kanoni. Pred seboj do Stolaca imeli so torej naši samo gradove Rizvan-begove in za njimi bolj na levo stran precej velik hrib, kder je bilo mnogo Turkov zašancanih; Turki so imeli dobre angleške puške, ki jako daleč in hitro streljajo. Rizvanova